

Stel een minister van Ruimte aan. Die aanbeveling doet het College van Rijksadviseurs. De nieuwe minister moet uiteraard een eigen ministerie krijgen. Maar minstens zo belangrijk: de bevoegdheid om bij andere departementen een integrale samenhang af te dwingen. Dat is een advies naar mijn smaak. Ik heb alvast een aanbeveling voor de nieuwe minister van Ruimte. Stel een daad en benoem onmiddellijk een bodembaas.

Medio jaren negentig was de beleidsvernieuwing van de bodem volop gaande. Er werd druk vergaderd, met soms honderden aanwezigen. Een van die bijeenkomsten kan ik me nog goed herinneren. Op het podium stond een medewerker van het milieuministerie. Hij betoogde dat Nederland behoefte had aan een bodembaas. Na lang nadenken wist hij ook wie dat moest worden: hijzelf. Vanaf dat moment had Nederland een bodembaas.

Daar kon je met problemen en oplossingen terecht. Hij beschikte altijd over budget. Hij sprak met bedrijfsleiders en wetenschappers. Dat ging dus best goed. Totdat zijn ministerie had bedacht dat de bodemsanering in Nederland klaar was en dat niemand meer zat te wachten op een regierol vanuit Den Haag. Bij het afscheidsfeestje voor Anton Roeloffzen nam de bodembaas ook officieel afscheid. Hij werkt nu bij een ander ministerie aan de schade door de aardgaswinning.

De bodembaas was nog maar net vertrokken of het ene na het andere bodemprobleem diende zich aan. Om er maar eens wat te noemen: het verstieren van sportvelden met autobanden, het storten van granuliet, het mengen van thermisch gereinigd asfalt en thermisch gereinigde grond, het alom aanwezig zijn van PFAS-achtige stoffen, de stikstofdeken over Nederland en gifstoffen in onze natuurgebieden. Wat zal de minister haar bodembaas missen.

Nederland zal in de komende decennia flink van uiterlijk veranderen. We moeten ons land op veel plaatsen opnieuw inrichten in verband met klimaatverandering, energievoorziening, waterveiligheid, hervorming van de landbouw, herstel van de biodiversiteit en woningbouw, om maar een paar voorbeelden te noemen. Bij elk van deze onderwerpen zou de geschiktheid van de bodem mede ten grondslag moeten liggen aan de ruimtelijke keuzes.

Bij de verhoren rondom de toeslagenaffaire is nog eens bevestigd dat het een heilloze weg is om een belangrijk onderwerp bij verschillende ministeries onder te brengen. Bij zijn afscheid van SIKB verwonderde Jos Theeuwen zich over de verschillende opvattingen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en dat van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Een sectorale benadering van als complex ervaren problemen leidt zelden tot een echte oplossing. Die minister van Ruimte moet er dus komen. En weldra daarna een nieuwe bodembaas.